

Úřad průmyslového vlastnictví

9.5.2023 - | Úřad průmyslového vlastnictví

Modernizace patentového systému

Evropská komise vydala dne 27. dubna 2023 tzv. patentový balíček, který zahrnuje šest legislativních návrhů (nařízení):

- nařízení o patentech, jejichž využití je nezbytné k dodržení technických norem (tzv. SEP patenty),
- nařízení o nucených licencích v krizovém řízení,
- nařízení o dodatkových ochranných osvědčeních pro léčebné přípravky (přepřacované znění),
- nařízení o dodatkových ochranných osvědčeních pro přípravky na ochranu rostlin (přepřacované znění),
- nařízení o jednotném dodatkovém ochranném osvědčení pro léčebné přípravky a
- nařízení o jednotném dodatkovém ochranném osvědčení pro přípravky na ochranu rostlin.

Ze strany EK tak jde o završení cíle ke zlepšení dosavadních nástrojů ochrany duševního vlastnictví ohlášeného Evropskou komisí již v roce 2020 ve svém sdělení „Maximální využití inovačního potenciálu EU: Akční plán pro duševní vlastnictví na podporu oživení a odolnosti EU“.

Jedná se v této fázi o první návrhy, které budou projednávány a posuzovány členskými státy i Evropským parlamentem, tudíž mohou dosáhnout výraznějších změn.

Nařízení o ochraně tzv. SEP patentů usiluje o transparentnost informací o SEP patentech, podmínek FRAND (spravedlivých, přiměřených a nediskriminačních podmínek) s cílem usnadnit vyjednávání o licencích, zvýšit povědomí o poskytování licencí k SEP patentům a zajistit mechanismus alternativního řešení sporů pro stanovení podmínek FRAND. Poprvé rovněž zapojuje agenturu EU pro duševní vlastnictví (Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví /EUIPO) do poskytování ochrany na technická řešení. Iniciativa se snaží usnadnit jednání o licencích k SEP a snížit transakční náklady pro vlastníky i realizátory SEP tím, že zajistí větší jasnost ohledně toho, kdo je vlastníkem SEP a které SEP jsou skutečně zásadní zavedením registru SEP patentů a kontrol nutnosti.

Patentovaná technologie může být zahrnuta do normy jedině za podmínky, že se majitel patentu zaváže poskytnout licenci na příslušný patent ostatním osobám, které budou chtít normu používat, a to za podmínek FRAND. Pokud majitel patentu odmítne takový závazek přijmout, nemůže být jeho patentovaná technologie do normy zahrnuta. Normy, u nichž se majitelé patentů zavázali k FRAND, se uplatňují většinou přeshraničně mezi členskými státy či celosvětově. Dotčené mezinárodní normy se týkají technologií, jako jsou 4G, 5G, Wi-Fi, HEVC, AVC, DVB a další, které zajišťují interoperabilitu produktů po celém světě.

Cílem nařízení je zatraktivnit tuto oblast v EU, povzbudit majitele SEP patentů i subjekty provádějící normy (tzv. implementátory norem) k výrobě a prodeji výrobků a ke konkurenceschopnosti na trzích mimo EU, a rovněž zajistit, aby koncoví uživatelé měli prospěch z výrobků založených na nejnovějších standardizovaných technologiích. Iniciativa by měla rovněž motivovat evropské společnosti k účasti na procesu vývoje norem a k širokému zavádění těchto standardizovaných

technologií.

Nařízení v angličtině: Regulation of the European Parliament and of the Council on standard essential patents and amending Regulation (EU)2017/1001 (pdf, 825 kB)

Nepřehlédněte, že Evropská komise otevřela možnost vyjádřit se k novému právnímu rámci pro SEP patenty, a to v termínu do 4. července 2023:

Duševní vlastnictví – nový rámec pro patenty, jejichž využití je nezbytné k dodržení technických norem (europa.eu)

Nařízení o nucených licencích v krizovém řízení upravuje nucené licence na patenty, zveřejněné patentové přihlášky, užité vzory a dodatková ochranná osvědčení na výrobky nezbytné v případě krize v EU. Nařízení doplňuje již existující právní rámec na národní a mezinárodní úrovni. Navrhované nařízení si tak klade za cíl poskytnout řešení pro případ krize, která zasáhne členské země EU, která je přeshraničního charakteru a nelze ji vyřešit na základě stávající národní a mezinárodní úpravy. Chybějící regulace v této oblasti a zajištění rychlého a účinného řešení v případě přeshraniční krize se ukázala zvláště během nedávné pandemie způsobené COVID-19.

Nařízení v angličtině (bez přílohy): Regulation of the European Parliament and of the Council on compulsory licensing for crisis management and amending Regulation (EC) 816/2006 (pdf, 518 kB)

Stávající systém dodatkových ochranných osvědčení (SPC), který se v rámci předkládaného patentového balíčku modernizuje, se v reakci na jednotný patentový systém doplňuje o další dvě nová nařízení zavádějící jednotná SPC pro léčivé přípravky a pro přípravky na ochranu rostlin. EK oznámila v Akčním plánu potřebu zjednodušit systém SPC v EU, zvýšit jeho transparentnost a vyřešit stávající fragmentaci.

Současný systém SPC v EU upravuje nařízení o SPC pro přípravky na ochranu rostlin a nařízení o SPC pro léčivé přípravky. Vzhledem k tomu, že obě nařízení byla několikrát změněna a je nutné učinit další změny, bylo třeba je zpracovat.

SPC pro léčivé přípravky (humánní i veterinární) udělují na vnitrostátní úrovni národní úřady průmyslového vlastnictví na základě národních žádostí podle jednotlivých zemí. V rámci patentového balíčku EK navrhuje zjednodušit systém vnitrostátních SPC pro léčivé přípravky, zvýšit jeho transparentnost a účinnost. Dále se zavádí centralizovaný postup pro udělování SPC pro léčivé přípravky a možnost podání jedné "centralizované žádosti o udělení SPC", která by prošla jediným centralizovaným průzkumem. V případě závazného kladného stanoviska centrálního zkušební orgánu (navrhován EUIPO) by SPC udělovaly příslušné národní úřady členských států. Obdobně jako v případě SPC pro léčivé přípravky dochází k zjednodušení systému SPC i pro přípravky na ochranu rostlin, kde se rovněž zavádí centralizovaný postup pro udělování SPC.

V reakci na jednotný patentový systém, který začne fungovat 1. června 2023 a který se vztahuje na všechny zúčastněné členské státy (nikoliv ČR), byla potřeba vytvořit dva nové unijní tituly, které doplní jednotný patent (evropský patent s jednotným účinkem) jednotným SPC pro léčivé přípravky a jednotným SPC pro přípravky na ochranu rostlin. Přestože by jednotný patent bylo možné rozšířit o národní SPC, po vypršení platnosti patentové ochrany by byla tato doplněna množstvím právně nezávislých národních SPC, která by již neměla jednotný rozměr. O udělení jednotného SPC bude možné požádat na základě žádosti, která bude podrobena stejnému centralizovanému průzkumu, kterému budou podrobeny i "centralizované žádosti o udělení SPC" definované v souběžných návrzích o SPC na léčivé přípravky a na ochranu rostlin. Žadatel bude mít možnost podat "kombinovanou" žádost o udělení jednotného SPC (pro ty státy EU, v nichž má základní patent

jednotný účinek) a národního SPC (pro ostatní členské státy).

Nariadení v angličtině (bez příloh):

Regulation of the European Parliament and of the Council on the supplementary protection certificate for plant protection products (recast) (pdf, 631 kB)

Regulation of the European Parliament and of the Council on the unitary supplementary certificate for medicinal products, and amending Regulation (EU) 2017/1001, Regulation (EC) No 1901/2006 as well as Regulation (EU) No 608/2013 (pdf, 598 kB)

Regulation of the European Parliament and of the Council on the unitary supplementary protection certificate for plant protection products (pdf, 565 kB)

Regulation of the European Parliament and of the Council on the supplementary protection certificate for medicinal products (recast) (pdf, 713 kB)

Nepřehlédněte, že Evropská komise otevřela možnost vyjádřit se k návrhům všech čtyř nařízení, a to v termínu do 4. července 2023:

Jednotný postup pro vydávání DOO u léčivých přípravků a přípravků na ochranu rostlin

<https://upv.gov.cz/aktuality/informace/modernizace-patentoveho-systemu>